

Keemiaolümpiaadi juhend 2021/2022. õppeaastaks

Üldsätted

Keemiaolümpiaadi eesmärgid on:

- stimuleerida noorte arengut, motiveerida õpilaste ja õpetajate keemiaalast enesetäiendamist;
- avastada keemiahuvilisi võimekaid õpilasi;
- anda õpilastele võimalus võrrelda oma oskusi ja teadmisi eakaaslastega;
- selgitada välja Eesti võistkond rahvusvahelisteks olümpiaadideks.

Eesti üldhariduskoolide õpilastele toimub keemiaolümpiaad enamasti kolmes voorus: kooli-, piirkonna- ja lõppvoor. Kooli- ja piirkonnavoorus võistlevad eraldi 8., 9., 10., 11. ja 12. klasside õpilased; lõppvoor 9., 10., 11. ja 12. klasside õpilased. Õpilasel on õigus osaleda olümpiaadil ainult ühe klassi arvestuses.

Keemiaolümpiaadil võivad osaleda Eesti üldhariduskoolide õpilased, kes pole samaaegselt ühegi kõrgkooli üliõpilased.

Olümpiaadi ülesannete tekstid antakse igale võistlejale vastavalt tema soovile kas eesti või vene keeles. Muu žürii poolt edastatav info (sh temaatika, ülesannete lahendused) on eestikeelne.

Kogu olümpiaadiga seonduv info avalikustatakse [keemiaolümpiaadi veebilehel](http://keemiaolümpiaadi.veebilehel.eko.ut.ee) (eko.ut.ee) ja [olümpiaadide veebilehel](http://olümpiaadide.veebilehel). Tulemuste väljapanemisest teavitatakse meililisti olympiaadid@lists.ut.ee kaudu.

Žürii

Keemiaolümpiaadi žürii moodustavad Tartu Ülikooli töötajad ja üliõpilased ning olümpiaadiga seotud välisülikoolide töötajad ja üliõpilased ning väljaspool ülikooli töötavad erialaspetsialistid. Žürii liikmed võtavad osa olümpiaadide läbiviimisest (sh ülesannete ja komplektide koostamine, lugemine ja tõlkimine). Žürii liikmetel on keelatud valmistada olümpiaadiks ette sama õppeastme, mille olümpiaadi ta koostab, õpilasi. Erandiks on keemiaolümpiaadi ametlikud treeninglaagrid ja õppesessioonid.

Žüriil on õigus lisaks olümpiaadile korraldada õppeaasta jooksul teisi võistlusi (lahtisi võistlusi). Lahtine võistlus toimub sel õppeaastal **2. oktoobril 2021. a.**

Koolivoor

Koolivoor toimub üldhariduskoolide 8.–12. klasside õpilastele, mille ülesanded koostab ja olümpiaadi viib läbi koolikomisjon.

Piirkonnavoore

1. Piirkonnavoore 8.–12. klasside õpilastele korraldab **29. jaanuaril 2022. a** selleks moodustatud maakonna/linna keemiaolümpiaadi komisjon.

2. Ülesanded piirkonnavooreks koostab keemiaolümpiaadi žürii. Vastustevihikud edastatakse maakonna/linna haridusametite nõunikele vähemalt üks nädal enne piirkonnavoore toimumist. Piirkonnavoore toimumise päeval avalikustatakse reaajas muudetavad hindamisskeemid, mis on soovituslikud hindamisjuhendid, millest lähtuvad keemiaolümpiaadi žürii liikmed ühtlustaval ülehindamisel. Hindamisskeemides võivad kõik esitada küsimusi ülesannete ja tööde parandamise kohta, samuti teha soovitusi ja ettepanekuid hindamisjuhendi paremaks tegemiseks. Kõigile küsimustele vastavad antud komplekti koostanud žürii liikmed või žürii esimees. Hindamisskeemid on leitavad siit: 8. klass, 9. klass, 10. klass ning 11.–12. klass.

3. Piirkonnavoore temaatika ja harjutusülesanded avalikustatakse hiljemalt 8 nädalat enne piirkonnavoore toimumist. Lisaks on eelnevalt avalikustatud [baasoskuste nimekiri](#),

kus kajastuvad teemad, mille valdamist eeldatakse ülesannete lahendamisel ning see nimekiri jääb aastate jooksul samaks.

4. Piirkonnavoore koosneb ainult teoreetilisest osast. Kõikides klassides koostab žürii 6 ülesannet (lahendamisaeg: 9.–12. kl – 5 tundi, 8. kl – 4 tundi). Piirkonnavoore ülesannete koostamisel lähtutakse kehtivast õppekavast. 11. ja 12. klassile esitab žürii lahendamiseks samad ülesanded, kuid arvestus toimub kummaski klassis eraldi.

5. 9.–12. klasside komplektide kuues ülesanne on raskem ja mahukam. Sellele ülesandele eraldi temaatikat ei esitata, küll aga lähtutakse selle koostamisel printsiibist, et õppekavavälised ning baasoskustes või samal aastal temaatikas mittesisalduvad teemad, mida õpilased vajavad ülesande lahendamiseks, on selgitatud ülesande tekstis. Kuuendat ülesannet parandab ja hindab ainult keemiaolümpiaadi žürii. Piirkondades parandatakse esimest viit ülesannet. Seetõttu moodustub piirkondlik paremusjärjestus esimese viie ülesande põhjal (v.a Tallinn, kus piirkondliku paremusjärjestuse koostamiseks võidakse arvesse võtta keemiaolümpiaadi žürii hinnatud 6. ülesande punkte). Viimase ülesande lahendamist võetakse žürii poolt arvesse lõppvoore kutsutute nimekirja koostamisel, mistõttu soovitame vähemalt proovida kuuendat ülesannet lahendada.

6. Abimaterjalidena võivad õpilased olümpiaadipäeval kasutada korraldajate poolt ettenähtud [metallide aktiivsuse rida, perioodilisus- ja lahustuvustabeleid](#).

7. Piirkonnavoore töid hindab keemiaolümpiaadi žürii.

8. Palume žüriile saata hiljemalt **1. veebruar 2022. a postitempliga kõik tööd** aadressile:

Tööd saata aadressile:

Terje Kapp (keemiaolümpiaad)

Tartu Ülikooli teaduskool

Ülikooli 18

50090 Tartu linn

Tartu maakond

9. Piirkonnavoore tulemused ei kuulu apelleerimisele.

Lõppvoor

1. Žürii vaatab saabunud piirkonnavoore tööd läbi ühtse hindamissüsteemi alusel ja kutsub selle alusel osalejad keemiaolümpiaadi lõppvoore ja huvipäevale. Žüriil on õigus õpilaste lõppvoore kutsumisel võtta arvesse seda, et Tartu ja Tallinna koolide kõrval oleksid esindatud ka teiste piirkondade koolid ning eraldi arvesse võtta kuuenda (ainult žürii poolt parandatava) ülesande tulemust. Žüriil on õigus täiendavalt kutsuda lõppvoore lahtistel võistlustel edukalt esinenud õpilasi.

2. Keemiaolümpiaadi lõppvoor **9.–12. klassi** õpilastele toimub **Tartus 18.–19. märts 2022. a.** Piirkonnavoore parimatele **8. klassidest** korraldab TÜ Teaduskool huvipäeva Tartus. Huvipäeva kuupäev selgub pärast lõppvoore toimumist.

3. Keemiaolümpiaadi lõppvoore kutsutute nimekirjad ning lõppvoore lõplik temaatika avalikustatakse hiljemalt **20. veebruariks 2022. a.**

4. **9. ja 10. klassile** ning **11. ja 12. klassile** esitab žürii lahendamiseks **samad ülesanded**, kuid arvestus toimub kõikides klassides eraldi. **9. ja 10. klassi komplekt koosneb üheksast ülesandest, millest arvesse lähevad vaid kuue kõige paremini lahendatud ülesande punktid.**

5. Lõppvoore kutsutud õpilastele tagatakse olümpiaadi toimumise ajal tasuta öömaja ja toitlustus. Sõidukulud ja õpilastega kaasas oleva täiskasvanu komandeerimiskulud katab lähetaja.

6. Lõppvoor koosneb teoreetilisest ja eksperimentaalsest osast. Esimesel päeval toimub 5 tundi kestev ülesannete lahendamine. Teisel päeval kutsutakse vähemalt 10 parimat igast klassist lahendama laboratoorset ülesannet.

7. Sõltuvalt võistluse tulemustest autasustatakse igas klassis kuni 10 parimat võistlejat kas kuld-, hõbe- või pronksdiplomiga või diplomiga.

NB! Žüriil on õigus õpilane võistluselt (ükskõik millises voorus/etapis) diskvalifitseerida ebaausate võtete kasutamise, ebaausa käitumise ja ausa võistluse printsiibi rikkumise eest. Lisaks rõhutab keemiaolümpiaadi žürii, et kodus katseid tehes on peaaegu võimatu tagada enda ja teiste ohutus! Tehes keemiakatseid, peab läheduses olema alati täiskasvanud isik, kes oskab (mõistab katseteks kasutatud kemikaalide ohtlikkust jne) ja suudab anda teile vajadusel esmaabi. Sellest lähtuvalt on keemiaolümpiaadi žüriil õigus kõik õpilased, kes rikuvad katsete tegemisel ohutusreegleid, diskvalifitseerida ja väga räge rikkumise korral keelata igasugune edaspidine osalemine rahvusvahelistel olümpiaadidel.

Osavõtt rahvusvahelistest võistlustest

1. Rahvusvahelise keemiaolümpiaadi reglemendi kohaselt saavad rahvusvahelisel keemiaolümpiaadil Eestit esindada Eesti Vabariigi kodanikud või õpilased, kes on õppinud Eesti üldhariduskoolis vähemalt ühe õppeaasta. Lisaks peavad õpilased olema võistluse toimumisaasta 1. juulil alla 20-aastased.

2. Lõppvooru tulemuste põhjal arvatakse iga gümnaasiumiklassi arvestuses vähemalt 2 parimat Eesti võistkonna kandidaatideks. Valikvõistluse tulemuste põhjal valitakse välja Eesti kandidaadid XXVIII Balti keemiaolümpiaadiks (BChO, 21–23.04.2022).

56. Mendelejevi olümpiaadist (IMChO) Eesti võistkond seoses Vene-Ukraina sõjaga osa ei võta.

3. Alates käesolevast õppeaastast toimub lisavalikvõistlus sügisel, kuhu kutsutakse õpilased eelmise õppeaasta keemiaolümpiaadi ning käesoleva õppeaasta lahtise võistluse tulemuste põhjal. Antud lisavalikvõistluse tulemusi võib keemiaolümpiaadi žürii arvestada õpilaste määramisel rahvusvaheliste olümpiaadide võistkondade kandidaatideks, kui selleks tekib vajadus (nt lõppvooru korraldamine on võimatu riigis valitseva olukorra tõttu).

4. Žüriil on õigus oma otsusega kutsuda valikvõistlusele või arvata Balti keemiaolümpiaadi võistkonna liikmeks õpilane, kes on varasemalt osalenud rahvusvahelisel keemiaolümpiaadil.

5. Keemiaolümpiaadi žürii esimees, komisjoni esimees ja rahvusvaheliste olümpiaadide mentorid kinnitavad IChO ja BChO Eesti võistkonna kandidaatideks ainult need õpilased, kes on kindlalt otsustanud osaleda kõikides lõppvoorule järgnevates treeninglaagrites ja võistlustel ning aktiivselt osalevad õppetöös.

6. Eesti võistkond 54. rahvusvahelisel keemiaolümpiaadil Hiinas koosneb 4 võistlejast. Võistkonna kandidaadid valitakse Balti keemiaolümpiaadil võistelnud õpilaste hulgast (juhul kui Balti keemiaolümpiaad toimub). Valikul on otsustavaks Balti keemiaolümpiaadi tulemused, kuid võrdväärsete tulemuste korral võidakse arvesse võtta ka valikvõistluse tulemusi. Enne rahvusvahelist keemiaolümpiaadi tuleb võistkonna kandidaatidel täita kvalifikatsiooninorm (50%).

NB! Keemiaolümpiaadi žürii jätab endale õiguse vajadusel (nt eriolukord riigis) teha muudatusi võistlusprogrammis, nagu võistluste toimumiskoha muutmine (veebipõhised võistlused), võistluste või voorude (nt lõppvooru praktiline voor) ärajätmine või lisavõistluste korraldamine (sügisene lisavalikvõistlus), mille alusel valitakse rahvusvahelise keemiaolümpiaadi võistkond. Kõikidest muudatustest teavitatakse koheselt kõiki osapooli.

Vladislav Ivaništšev
keemiaolümpiaadi žürii esimees

Kontakt: keemiaolympiaad@gmail.com